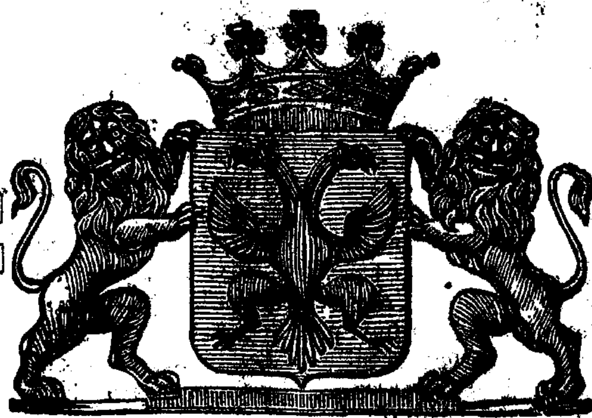
A°. 1848. N°. 73.

ARNHEMSCHE COURANT.

(De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is *f* 5 in de drie maanden.)

DONDERDAG 6 APRIL.

(De prijs der Advertentiën is, van een tot *vijf* regels, *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 15 centen zegelregt, voor elke plaatsing.)

De eerste daden van het ministerie SCHIMMELPENNINCK.

In de tegenwoordige tijden, bij alles wat wij rondom ons zien gebeuren, dreigt elken staat gevaar, die geene mannen aan zijn hoofd heeft, welke kracht aan kennis paren en op welke de natie uit hoofde van vroegere handelingen vertrouwen stelt. Met groot leedwezen zagen wij daarom een ministerie tot stand komen, welks hoofd bij de natie volkomen onbekend is, die nimmer blijk gaf van eenige verdiensten en wiens antecedenten, gunsteling van WILLEM I en de »vaderlijke regering" geweest te zijn, niets dan wantrouwen kunnen wekken. Naast hem zagen wij eenen man zitting nemen, die ook in den ministerraad zat, toen de verduidelijkings-ontwerpen werden ingediend. Met smart zagen wij de heeren LUZAC en DONKER CURTIUS tot een zoo weinig liberaal kabinet toetreden en een ministerie van transactie, waarin conservatieven naast herzieners plaats nemen, helpen vormen.

Misschien hoopte men, dat de namen LUZAC en DONKER CURTIUS voldoende zouden zijn om aan de natie te doen gelooven, dat zij nu het toppunt harer wenschen bereikt, mannen van bekwaamheid en vrienden van vooruitgang aan haar hoofd had. De dwaling zou zeer grof zijn: het spreekt toch van zelf, dat men, om de verwachtingen te leeren kennen, welke men zich van eenig ministerie maken mag, in de eerste plaats op hem let, welke daaraan zijnen naam geeft. Die naam van eenen aan de natie onbekenden of slechts door herinneringen van vroegere heillooze tijden niet gunstig bekenden persoon kon geen vertrouwen wekken. Wij gevoelen het diep, dat de benoeming van het provisionele ministerie ons eenen belangrijken stap terug heeft laten doen.

Wekte reeds de naam van den president van het ministerie vrees en wantrouwen, die vrees en dat wantrouwen worden grooter, wanneer wij de even onbeduidende als wonderlijke eerste rede van graaf SCHIMMELPENNINCK nagaan; wanneer wij zien, hoe hij, bewust nimmer iets gedaan te hebben, dat hem populair zou kunnen maken, door groote woorden en ondoordachte beloften, in plaats van door kracht en verstand, naar populariteit jaagt. Hoe moeijelijk het voor mannen van liberale gezindheid is, om overeenkomstig hunne wezenlijke overtuiging te blijven handelen, wanneer zij eenmaal zich hebben laten verleiden om te treden in een stelsel van transactie vroeger door hen altijd bestreden, blijkt thans op nieuw.

Het kan niet missen of eerlijke en liberale mannen, voor welke wij tot dusverre de heeren LUZAC en DONKER CURTIUS hielden, zullen zich over zich zelven geschaamd hebben, ten zij, met de taak der vroegere ministers hunne gewone spreek- en handelwijze overnemende, »votums van vertrouwen" afvroegen, tegen welke zij zoo dikwijls hunne stem verheven hadden, welke zij zoo dikwijls met al de kracht, die het talent of de verontwaardiging gaven, hadden gebrandmerkt. De vereeniging met eenen graaf SCHIMMELPENNINCK, met eenen heer RIJK, bragt mannen als LUZAC en DONKER CURTIUS er toe, niet fiksche kritiek hunner handelingen, maar »votums van vertrouwen" te vragen. Zij vergaten, dat de tijd van »vertrouwen" voorbij die van handelen gekomen is. Gevoelen zij, in bonte orde aaneengekoppeld, zich daartoe buiten staat, waartoe eene transactie beproefd, welke onmogelijk is; waartoe zich aan iemand aangesloten, die hun geenerlei kracht geven kon, zich nog geenerlei verdiensten bij het vaderland verworven heeft, wiens naam geenerlei punt van steun en vereeniging aanbiedt? Dat zij nu »votums van vertrouwen" moeten afbedelen, is de eerste straf voor de zwakheid, welke hen in een ministerie SCHIMMELPENNINCK deed treden.

Hoe zeer de geest van de ministers der »vaderlijke" of »ridderlijke regering" reeds op hen is nedergedaald, hoe zeer transactiezucht zich reeds van deze, eens zoo wakkere, mannen heeft meester gemaakt, blijkt ook uit de zamenroeping der Staten van Gelderland tot het doen eener voordragt, van eenen raadsheer in het Geldersche hof. Dit kan niet geschieden zonder het goedvinden der heeren LUZAC en DONKER CURTIUS. Maar geen dier beide heeren kan het kostbaar stelsel der provinciale hoven willen behouden; de herziening der grondwet en dus ook van dit punt is op handen. Elke aanvulling van een hof is dus eene moeijelijkheid meer bij de regterlijke organisatie, welke door de herziening der grondwet noodig zal worden. Waartoe nu nog voordragten te laten doen, wanneer men eene nieuwe orde van zaken te gemoet ziet? Is dit geene grove ongerijmdheid? Of willen de heeren LUZAC en DONKER CURTIUS den heer VAN RAPPARD in de gelegenheid stellen zijnen vorigen zetel te herwinnen? Ook dit zou hun zeer weinig passen. Waartoe zullen zij, die als mannen, welke eene nieuwe orde van zaken willen, aan het hoofd des bestuurs geroepen worden, zich haasten een der hardnekkigste behouders voor het verlies zijner ministeriële betrekking schadeloos te stellen? Personele consideratiën zouden hier meer schijnen te vermogen dan het gezond verstand en het belang der zaak. Maar de natie wenschte eene verandering, ten einde van den invloed van persoonlijke consideratiën verlost te worden; zij wenschte dat een tijdperk van kracht beginnen zou, waarin men met alle transactie-zucht zou breken. Het ministerie SCHIMMELPENNINCK heeft noch de kracht noch den wil dit te doen. Het is blijkbaar eene misgeboorte, en brengt ons niet digter bij het ware doel, maar verwijdert er ons van.

Buitenlandsche berigten.

ITALIE.

Rome, *24 maart.* Venetië heeft den 22sten de republiek van St. Marcus geproclameerd. De mariniers en al de Italiaansche troepen, die ten getale van bijna 3000 man in Venetië lagen, hebben de zijde van het volk gekozen. Bloed is er weinig vergoten. De adjudant der marine *Marinovich* is door de arbeiders van het arsenaal vermoord, 4 hoofdofficieren worden als gijzelaars vast gehouden. Udine en Treviso hebben zich mede voor den afval verklaard.

Het heeft weinig gefaald of de geheele Oostenrijksche vloot was den Venetianen in handen gevallen. Door een eedbreuk is het geheim verraden geworden, zoodat de bevelhebber van Pola gelegenheid heeft gehad om al de officieren in hechtenis te nemen, de schepen te doen onttakelen en de roeren afnemen. De Sardinische vloot wordt gewapend.

Uit Napels meldt men van den 23sten maart: »Koning *Ferdinand* protesteert openlijk tegen alles wat de Sicilianen tegen hem en het constitutionele koningrijk der Beide Siciliën gedaan hebben of doen zullen. Er is een eskader van omstreeks 15 stoom- en zeilschepen met troepen en krijgsbehoeften afgezonden. Men spreekt van eene blokkade van het eiland.

DENEMARKEN.

Kopenhagen, *29 maart.* Met den oorlog wordt het thans hier ernst. Gisteren zijn 4000 man over de Belt naar Jutland vertrokken, en wanneer de 12000 man bij elkander zijn, volgt de koning zelf aanstaanden vrijdag. Heden zijn de vrijscharen opgeroepen en alles, wat niet militair is, sluit zich bij dezelve aan; zelfs de winkeliers willen allen mede. De geestdrift kent geene grenzen. Het is te hopen, dat het hier rustig zal blijven en zullen de eigendommen der zich hier bevindende Duitschers geen gevaar loopen; evenwel hebben reeds eenige ongeregeldheden plaats gehad.

DUITSCHLAND.

Frankfort, *1 april.* Het programma van den heer *Struve*, in de zitting van gisteren medegedeeld en houdende de *regten des volks*, behelsde het volgende:

Waarborg voor personen en eigendommen. Welvaart, opvoeding en vrijheid voor allen. Geheele afschaffing van het leger, hetwelk met de gewapende burgers moet ineengesmolten worden. Opheffing van het ambtenaar-stelsel. Goedkoopere regering door bestuurders: door het volk gekozen. Verbeterd stelsel van belastingen. Bescherming voor handel, nijverheid en landbouw. Afschaffing van den adel en diens voorregten. Scheiding van staat, kerk en onderwijs. Vrijheid van godsdienstoefening. Zelfstandigheid der gemeenten. Algemeen Duitsch burger-

zegt. Afschaffing van kloosters en van censuur, ondersteuning van de behoeftigen, nijvere klassen en van den middelstand. Wegneming der bestaande onevenredigheid tusschen het kapitaal en den arbeid, door tusschenkomst van een ministerie van arbeid. Herstel van de rijks-kreitzen. Opheffing der erfelijke eenhoofdige heerschappij, maar daarentegen een vrij gekozen Parlement en eene staats-regeling n den geest van die van Amerika.

— In de namiddag-zitting van heden van de afgevaardigden werden door den president de navolgende punten als onderwerpen tot onmiddellijke beraadslaging, aangewezen: 1o. *Wanneer* de constituerende Nationale Vergadering zoude bijeengeroepen worden? 2o. *Hoe* deze vergadering in het leven geroepen worden moest? Er werd voorgeslagen, om de vergadering op aanstaanden maandag over vier weken te Frankfort te doen bijeenkomen, en voor dien tusschentijd, een committé van 15 (volgens een ander voorstel van 50) leden der tegenwoordige vergadering te benoemen ter bewerkstelliging der verkiezingen, zullende dit committé tevens gemagtigd worden, om, wanneer de nood het vorderen mogt, de leden, die de tegenwoordige vergadering uitmaken, bijeen te roepen. Na het doen van dit voorstel traden achtervolgens vele redenaars op, die voorstellen vóór en tegen de voordragt deden. De heer *Hecker* wilde de tegenwoordige vergadering permanent verklaard zien tot op de bijeenkomst der constituerende vergadering. Ten 3 ure werd de vergadering gescheiden, zonder dat de eerste quaestie (over de benoeming van een committé) beslist was, daar er toen nog 35 redenaars over dit punt ingeschreven waren.

Frankfort, 2 april. In de zitting van heden voor den middag is met eene groote meerderheid besloten, dat de keuze van het permanente committé, niet naar standen, maar uit de geheele vergadering zou gekozen worden. De afgevaardigde *Zitz*, uit Maintz, deed in zijnen naam en dien van negen andere leden het voorstel, dat de vergadering zoude verklaren: dat alvorens de Bondsvergadering zich kan bezig houden met de aangelegenheden eener constituerende vergadering, zij eerst de met de staatsregeling strijdende uitzonderings-besluiten moet afschaffen en die mannen uit haar midden verwijderen, die medegewerkt hebben tot de invoering en ten-uitvoer-legging derzelve. De afgevaardigde *Bassermann* uit Mannheim sloeg de volgende wijziging voor van het eerste gedeelte van het voorstel, hetwelk aldus zoude luiden: Dat de Bondsvergadering zich onledig houde met de aangelegenheid eener constituerende vergadering. Hierop volgde eene hevige discussie. Het ultra-radicale gedeelte der minderheid ziet in het amendement van den heer *Bassermann* een votum van vertrouwen voor de Bondsvergadering. In de namiddag-zitting is het amendement met eene groote meerderheid aangenomen, waarop het ultra-radicale gedeelte der minderheid de vergadering verliet. Inmiddels verklaarde de vergadering, dat deze stap der minderheid, de meerderheid niet kan verhinderen besluiten te nemen; het stond aan de minoriteit vrij om aan de verdere beraadslagingen deel te nemen. De afgevaardigde *Glaubrecht*, uit Maintz, stelde voor, dat eene der eerste verrigtingen van het permanente committé zou zijn, behalve voorzorgen voor de keuze van het constituerende Parlement, daarop te werken, dat in alle Duitsche Staten eene algemeene volkswapening plaats zou hebben met vrije keuze der aanvoerders. Dit voorstel werd met eenparige stemmen aangenomen. Ook werd een voorstel goedgekeurd, dat het committé eene proclamatie zou uitvaardigen om tot geruststelling des volks bij te dragen en de sympathie der vergadering voor de zooveel mogelijke verbetering van den toestand der arbeidende klasse bekend te maken. Een redenaar merkte aan, dat men niet langer verzuimen moest, vermits men niet wist, welke ontwerpen nu door de teruggetreden minoriteit werden gesmeed. De zitting werd ten 3½ ure gesloten. Morgen vroeg ten 8 ure zullen op het bureau van den president der vergadering de eigenhandig onderteekende stembriefjes worden nedergelegd, en ten 10 ure de beraadslagingen voortgezet worden.

— Gisteren is het voorstel van *Hecker* tot permanent-verklaring der geheele tegenwoordige vergadering met 368 tegen 143 stemmen bij hoofdelijke omvraag verworpen. Deze zitting eindigde eerst na zes ure.

— De illuminatie was gisteren zeer prachtig. De geheele stad, als in eene zee van licht badende, leverde een treffend en tooverachtig gezigt op. Eene tallooze volksmenigte bewoog zich door alle gedeelten der stad. Overal heerschte de meest volkomene orde. Geene enkele wanklank stoorde de algemeene vreugde.

Presburg, 29 maart. Ook hier schijnt de politieke crisis op handen. De vergadering der Magnaten is gisteren zeer onstuimig geweest. Het keizerlijk rescript, waarbij menig punt gehandhaafd wordt, op welks intrekking was aangedrongen, heeft groot misnoegen verwekt. De palatijn-stedehouder heeft beloofd zich in persoon naar Weenen te zullen begeven om de verzoeken nogmaals voor te dragen, en zoo hij de bewilliging er in niet kan verkrijgen, zijn ambt te zullen nederleggen. De minister *Kossuth* heeft het volk bij eene aanspraak aangemaand een paar dagen rust te houden, om des Palatijns terugkomst af te wachten, maar verscheen hij dan niet met een bevredigend antwoord, zoo mogten de keizerlijke ministers de schuld der gevolgen dragen.

Des avonds zijn er oproerige tooneelen geweest; er is eene volksvergadering gehouden, na welker afloop de beeldtenis van *Zsedenni*, als die eens landverraders verbrand is. De spanning is ongemeen, de zaak schijnt hare beslissing te naderen.

Innsbruck, 29 maart. Het lot der Oostenrijksch-Italiaansche staten schijnt beslist te zijn: de veldmaarschalk *Radetsky* is op den terugtogt van Milaan naar Verona, onder welks muren het tweede armeekorps onder den luitenant-veldmaarschalk *d'Aspre* verzameld wordt. Beide armeekorpsen bedragen, na den afval van de Italiaansche troepen en de geledene verliezen, nog nagenoeg 60,000 man.

Weenen, 29 maart. De *Schl. Ztg.* deelt uit Weenen, het volgende mede:

Eergisteren avond is een keizerlijk luitenant als koerier uit Verona en gisteren zijn twee andere koeriers, de een uit Milaan, de ander uit Venetië, met depêches voor graaf *Fiquelmont* hier aangekomen. Hoewel men tot op dit oogenblik nog niets bepaalds omtrent den inhoud dezer depêches weet, ontwaart men echter aan de toebereidselen, die hier sedert gisteren gemaakt worden, dat de tegenwoordige toestand in Italië tot groote zorg aanleiding geeft en dat een oorlog op handen is. Gisteren nog werd in den ministerraad besloten, het geheele keizerlijke leger in de gezamenlijke landen, met inbegrip van alle eerste landweer-bataillons der 35 Duitsche regimenten infanterie, op den voet van oorlog te brengen en alle disponibele troepen zoo spoedig doenlijk naar Italië te zenden. Dien ten gevolge heeft gisteren avond het regiment van Wocher alhier, plotseling bevel bekomen naar Italië op marsch te gaan en heeft te middernacht over den spoorweg, Weenen verlaten. Bovendien hebben nog andere regimenten alsmede artillerie bevel ontvangen zich tot de marsch naar Italië gereed te maken. Men is voornemens de armée aldaar tot 80,000 man te brengen.

Weenen, 30 maart. In Presburg hebben gisteren dreigende demonstratiën plaats gehad; het nieuwe ministerie *Battyannyi* wilde aftreden; men riep daarop verraad wegens de gegevene toezeggingen. Heden wordt de aartshertog Palatijn hier verwacht.

— Eene talrijke deputatie uit Croatië, Slavonië en Dalmatië is alhier aangekomen; onder anderen verzoeken zij afscheiding der koningrijken van Hongarije met eene zelfstandige wetgeving.

Berlijn, 1 april. De regering heeft het algemeen kiesregt aangenomen, zonder census, maar met indirecte verkiezingen. Ieder Pruis, die den ouderdom van 24 jaren bereikt heeft, is kiezer in de primaire verkiezingen, met uitzondering van diegene, welke van de algemeene weldadigheid leven en dienstbaren, die kost en loon genieten. Er is eene enkele Kamer voorgeslagen voor de constituerende vergadering. Gisteren had in het hôtel *de Russie* eene voorbereidende vergadering van den landdag plaats. Men verklaarde zich voor het indienen van een adres aan den koning, met welks redactie de heer *van Beckerath* belast werd, en waarin de landdag zijne grondbeginselen zou bloot leggen, namelijk eene constitutionele monarchie, doch in democratischen zin.

Berlijn, 2 april. Volgens naauwkeurig ingewonnen berigten, nopens het aantal der in den strijd van den 18den en 19den hier gevallenen, blijkt, dat tot den 26sten, 242 burgers en 1105 militairen, waaronder 74 officieren, dood en vermist waren. Dit getal zal nog vermeerderd worden, aangezien vele gekwetsten, aan de gevolgen hunner wonden, zullen sterven.

— Volgens een te Stettin uitkomend blad zou tusschen Denemarken en Zweden een geheim tractaat bestaan, en zou laatstgemeld koningrijk zich daarbij verbonden hebben, het eerste hulp te verleenen, zoodra Sleeswijk-Holstein zich van Denemarken zou willen losrukken.

FRANKRIJK.

Parijs, 2 april. Het *Journal des Débats* deelt in zijn nommer van heden eenen brief van den generaal *A. de Chabannes*, gewezen adjudant van *Lodewijk Philips*, mede, waarin deze heer verzekert, dat de gewezen koning der Franschen nimmer zijne gelden buitenlands heeft belegd, en dat hij, verre van in staat te zijn eigendommen in Engeland aan te koopen, slechts bij den dag leeft en onder het gastvrije dak van den koning *Leopold* te Claremont eene schuilplaats heeft gevonden.

— Bij de ultra republikeinsche partij alhier, heerscht thans de grootste verwarring. Een der alhier uitkomende revues, de *Revue Rétrospective*, deelt thans een verslag mede, over de geheime vereenigingen, door den heer *Blanqui* het hoofd der ultra republikeinen, in 1840 bij het gouvernement ingediend, en waarvoor deze heer, naar men zegt, zijne bevrijding uit de gevangenis van *Mont Saint-Michel* had gekocht. Dit verslag zou in het kabinet van den heer *Guizot* gevonden zijn. De heer *Blanqui* heeft in eenige dagbladen eenen brief doen plaatsen, waarin evenwel niet gezegd wordt, dat het openbaar gemaakt verslag, valsch zoude zijn. De vrienden van dien heer zeggen evenwel, dat hij binnenkort nadere verklaringen zal geven, die de geheele zaak zullen ophelderen.

Naar men zegt, moet de heer *Caussidière*, vroeger de vriend van den heer *Blanqui*, nadat hij het openbaar gemaakt verslag gelezen had, dezen een paar pistolen en een paspoort hebben gezonden, doch zou de heer *Blanqui* gezegd hebben, dat de dooden en de afwezigen zich niet wreken en is hij in de hoofdstad gebleven, hoewel hij zich niet meer in de club vertoont, waarvan hij vroeger president was.

Men weet nog niet of de openbaarmaking van dit geschrift in de provinciën dezelfde sensatie zal te weeg brengen als in de hoofdstad. De werklieden in de provinciën vorderen veel meer dan die van Parijs en er heerscht aldaar ook eene grootere agitatie. Te Mecoc is door eene bende afgedankte werklieden alles vernield geworden.

Ook hebben er ernstige onlusten te Lillebonne plaats gehad, de militairen hebben vuur gegeven, zes personen zijn daardoor gedood en veertien gekwetst geworden, waarop de menigte naar alle rigtingen wegstoof. Er is door het gouvernement een specialen commissaris benoemd, om deze zaak nader te onderzoeken.

— De berigten uit Italië, deels nieuw, deels de bevestiging of de tegenspraak van vroegere berigten betreffende, zijn heden niet onbelangrijk, en meer en meer laat het zich aanzien, dat het zwaard zal moeten beslissen. De eerste divisie van het Piemontesche leger, is onder de bevelen van den generaal *Passalacqua*, op den 24sten maart te Milaan binnengerukt, en eene tweede divisie werd den volgenden dag verwacht. Na aankomst van deze, zou men den 26sten naar Lodi oprukken; intusschen organiseerden zich de Milanesche korpsen met den meesten spoed en trokken reeds gedeeltelijk ten velde uit. Omtrent den maarschalk *Radetzki* luiden de berigten uiteenloopend. Volgens eenigen zou hij een leger van 40,000 man te Verona bijeentrekken, volgens anderen moet hij met 20,000 man zijn kamp langs den linker-oever van de Adda opgeslagen hebben. Uit eene door het voorloopige bewind van Milaan uitgevaardigde proclamatie blijkt thans duidelijk, dat koning *Karel Albert* slechts op de uitdrukkelijke uitnoodiging der Milanezen zelve het Lombardisch grondgebied binnenrukte, omdat hij zich voor elk verwijt van persoonlijke eerzucht gevrijwaard wilde zien.

Het Oostenrijksch gezantschap heeft, na de door koning *Karel Albert* gedane stappen, Turijn verlaten; de gezanten van Pruissen en Rusland maken zich insgelijks tot hun vertrek gereed, en men zegt, dat dit gemeenschappelijk vertrek met den Engelschen gezant overeengekomen is, die intusschen te Turijn blijft.

BELGIE.

Brussel, 3 april. Men vindt thans in een dagblad, als uit een van 's Gravenhage geschreven brief bevestigd, wat reeds sedert een paar dagen alhier onder de hand verzekerd werd, betreffende de waarschijnlijkheid van door de Nederlanden te verleenen begunstigingen. Men schrijft van 's Hage, dat aldaar aan handelsschikkingen met België wordt gearbeid, op een' geheel nieuwen en van het bestaande traktaat aanmerkelijk verschillenden voet, en men voegt er bij, dat, indien de beoogde schikking nog in tijds beklonken wordt, de Belgische uitvoer daardoor geheel onverwacht zal worden bevoordeeld.

— Te Leuven zijn de studenten aan de hoogeschool in openbare oneenigheid met de professoren. De studenten hebben eene algemeene vergadering belegd en een verzoek aan den rector magnificus gerigt, dat door 400 gezegd wordt onderteekend te zijn, en eenige veranderingen in de bestaande bepalingen der academie-tucht ten onderwerp heeft. De academische overheid heeft aan sommigen de hoogeschool ontzegd, en omtrent vijf honderd van hunne makkers hebben zich, vier aan vier, naar hun toe begeven om hun eene serenade te brengen. Een adres aan de universiteiten van Duitschland is door velen onderteekend, waarin onder anderen gezegd wordt, dat de zinspreuk van het oude Europa: *orde door dwingelandij*, vervangen staat te worden door de verhevene leus: *orde door vrijheid.* Zij betuigen voorts hunne verknochtheid aan den koning, maar wenschen niet te min, dat alle volken dezelfde instellingen en dezelfde zegeningen mogen genieten. „Het rijk van geregtigheid en waarheid, zeggen zij, zal zich uitbreiden over de wereld, die te lang de prooi is geweest van geweld en tirannij. „*Heil* en *broederschap!*"

— Te Gend hebben jl. zaturdag avond weder onlusten plaats gehad. Het *Journal du Commerce d'Anvers* laat zich daarover volgenderwijze uit:

In een particulieren brief lezen wij, dat tegen 7 ure des avonds een beschonken man van den spoorweg kwam, onder het geroep van *leve de Republiek!* Oogenblikkelijk werd hij aangehouden door politieagenten, die hem aan een piket soldaten overgaven, ten einde naar de gevangenis gebragt te worden. Zij werden gevolgd door 40 à 50 mannen uit de volksklasse, die van tijd tot tijd de soldaten uitjouwden, tot dat een politie-agent op den hoek der straat Digue de Brabant vuur kommandeerde. De kogels troffen twee weêrlooze werklieden, die toeschouwers waren; zij vielen oogenblikkelijk en gaven op de plaats zelve den geest. Toen dit betreurenswaardig voorval plaats had, waren er geen 100 personen bijeen. Talrijke patrouilles doorkruisten de straten. De stad was kalm, maar men koesterde ernstige bezorgdheid voor den volgenden dag.

In de *Indépendance Belge* ligt eene andere tint over het verslag dezer gebeurtenis. Daar leest men het volgende :

Een bedroevend vooral heeft den zaturdag-avond gekenmerkt. Een persoon, die op het stationsplein *Leve de Republiek* riep, werd gearresteerd door een policie-agent. Deze ontbood zes man van den stationspost om den man naar de gevangenis te brengen. In den straat Digue de Brabant werden de soldaten door eene vrij talrijke menigte met steenworpen aangevallen. Dus ingesloten en niet wetende hoe zich te verdedigen, keerden de soldaten zich om en gaven vuur. Een man werd gedood en twee anderen gekwest, waarvan een vrij zwaar.

Ook de *Organe des Flandres* deelt over deze gebeurtenis eenige nadere bijzonderheden mede. Volgens dit blad zouden niet al de militairen, maar slechts een sergeant en een soldaat vuur gegeven hebben; nadat dit geschied was, moet de menigte naar alle rigtingen gevlugt zijn en heeft men den gevangene, *van den Wijngaert* genaamd, zonder verdere stoornis naar het politie-bureau gebragt. De overheid nam dadelijk al de maatregelen, welke door de omstandigheden vereischt werden, en ongeveer een half uur later trok een commissaris van politie, door zes agenten, benevens een detachement pompiers en gendarmes te paard vergezeld, de verschillende straten door, overal de zamenscholingen uiteen drijvende. Op de wapenplaats werden twee personen, die zich verzetteden, gevangen genomen. Ten acht ure des avonds waren geene zamenscholingen meer op te straten. Den geheelen nacht was het rustig.

De stad geniet heden de volmaaktste rust.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, 4 april. De markt in onze binnenlandsche fondsen heeft zich heden, wat de prijzen betreft, niet verbeterd. Evenwel was het aanzien der beurs een weinig minder ongunstig, ook reeds daarom omdat meer dan voorheen in de onderscheidene effecten kon gedaan worden en ook werkelijk gedaan is. Er vertoonde zich ook tot de verlaagde prijzen eenige meerdere kooplust.

In vreemde fondsen was daarentegen de markt verlaten. Tot de genoteerde verlaagde koersen is slechts zeer weinig gedaan. (*Hand.*)

's Gravenhage, 3 april. Men verzekert dat de voorgenomene reis van Z. M. den koning en van Z. K. H. den prins *van Oranje*, naar Amsterdam, die, ten gevolge der ontvangst van het droevige berigt van het overlijden van Z. K. H. prins *Alexander* zoo jammerlijk werd geschorst, thans, zonder nieuwe verhindering, morgen middag ten 4 ure voortgang hebben zou. Die verhindering zou kunnen ontstaan, indien het berigt ontvangen wierd van de aankomst voor den wal van het lijk van den overleden prins, hetgeen elk oogenblik het geval kan zijn.

— De minister van Justitie, *ad interim*, heeft ter kennisse van het algemeen gebragt, dat zijne gewone audiëntien worden gehouden des dingsdags van iedere week, des middags ten twaalf ure, in het locaal van het departement in de Lange Pooten alhier.

's Gravenhage, 5 april. Bij koninklijk besluit van den 25sten maart 1848, no. 132, is aan den minister van Staat, luitenant-generaal *J. A. H. De la Sarraz*, laatst minister van Buitenlandsche Zaken, een pensioen verleend van *f* 5000, op grond van artt. 11 en 43 der wet van 9 mei 1846 (*Staatsblad* no. 24). (*Staats-Courant.*)

Maastricht, 2 april. In de voornaamste steden van dit hertogdom en een groot aantal gemeenten ten platten lande, worden verzoekschriften gerigt aan den koning, de Tweede Kamer en de Commissie tot herziening der grondwet opgemaakt, en met gretigheid onderteekend. De meesten derzelve duiden de veranderingen aan, welke men verlangt te zien invoeren, en komen er hoofdzakelijk op neder, om: directe verkiezingen, openbaarheid, meer gelijkmatige verdeeling der belastingen, afschaffing van het gemaal, het geslagt en de belasting op de brandstoffen, vrijheid van godsdienst en onderwijs, enz. te vragen. Sommigen ook verzoeken de scheiding van Limburg van de overige provinciën des rijks. Bij het bezigen van dit constitutioneel middel om zijne wenschen en behoeften te openbaren, wordt overal orde en rust waargenomen. Het eenige wat men vreest, is het indringen langs de Pruisische grenzen van vreemde arbeiders, ten gevolge van het sluiten van een aantal fabrijken, en om dit af te weren, zijn deze nacht van hier eenige troepen vertrokken, namelijk een detachement dragonders onder kommando van den luitenant *Jackson*, en 3 kompagniën infanterie, aangevoerd door den luitenant-kolonel *Landolt*, ten einde zoo te Heerlen als te Sittard post te houden en alle wanorde of baldadigheid te keer te gaan; dezelve worden echter spoedig terug verwacht. Wij maken daarom vooral gewag van het doel, waarmede deze detachementen zijn vertrokken, om daardoor ten stelligste de geruchten tegen te spreken, welke heden morgen hier liepen, dat er in die plaatsen ongeregeldheden zouden voorgevallen zijn, ja dat er zelfs dooden en gekwetsten te betreuren waren. Van dat alles is niets waar, want in beide plaatsen is de rust niet verstoord geworden. — Alleen in de gemeente Grondsveld heeft een groot aantal bewoners zich tot gewelddadigheden willen laten verleiden, welke echter, door tusschenkomst van den pastoor, verijdeld werden, daar deze de gemoederen tot bedaren wist te brengen. Alles is dan ook daar rustig afgeloopen: echter hebben de ontevredenen eene petitie opgesteld, waarbij om het ontslag des burgemeesters verzocht wordt, en welke door eene deputatie aan den gouverneur der provincie overhandigd is geworden. (*Hand.*)

Arnhem, 5 april. Bij koninklijk besluit van den 13den maart jl. no. 139 is goedgekeurd het plan tot verdeeling der markegronden van Huppel onder Winterswijk. De minister van financiën wordt daarbij tevens gemagtigd om de aanspraak, welke de staat op $\frac{1}{16}$ gedeelte van die gronden in geval van verdeeling zoude kunnen maken, niet verder te doen gelden, mits die verdeeling binnen twee jaren worde bewerkstelligd.

— Het provinciaal geregtshof van Gelderland heeft opgemaakt de navolgende aanbevelingslijst ter vervulling der vacature in hetzelve, bestaande:

1o. Jhr. mr. *W. L. F. C.* ridder *van Rappard*; 2o. mr. *L. J. A. van Eck*, lid der arrondissements-regtbank te Arnhem; 3o. mr. *J. G. Luyken Glashorst*, lid der arrondissements-regtbank te Zutphen; 4o. mr. *J. M.* baron *van Pabst van Bingerden*, kantonregter te Elst; 5o. mr. *J. W. Schiff*, advokaat bij het provinciaal geregtshof van Gelderland; 6o. mr. *H. C. Payen*, advokaat en regter-plaatsvervanger bij de arrondissements-regtbank te Nijmegen.

Particuliere Correspondentie.

Parijs, 2 april. De heerschappij der koningen is gedaan, die van de ambachtslieden begint. *Homme du peuple* is hier thans een titel die ten minste evenveel gewigt bijzet als vroeger die van markies of hertog. Onder de namen van hen die door de clubs tot aanstaande leden der aanstaande Nationale Vergadering worden voorgedragen, treft men onderscheidene *ouvriers* aan. Wel, ik heb er vrede mede. Indien schoenlappen en klompenmaken de ware manier is om den staat te leeren regeren, laat men dan van de schoenlappers en klompenmakers ministers en wetgevers maken, mits men mij dan ook veroorlove dat ik mijne laarzen naar *Thiers* of *Odilon-Barrot* zend om te zolen en te achterlappen.

Of het door mijne qualiteit van vreemdeling, of door mijn koudbloedig en sceptisch gestel is, dat ik de zaken zoo hardvochtig beschouw, weet ik niet; maar ik verheug mij dagelijks dat ik nu juist hier ben, nu zich eene zoo overheerlijke en zoo zeldzaam opdoende gelegenheid aanbied, om het wonderlijk dier *mensch* eens in eene zoo onnatuurlijke en arlequinachtige positie, — met de beenen in de hoogte en het hoofd omlaag — waar te nemen en te zien manoeuvreren. Want het gebeurt niet dikwijls dat volken dergelijke evolutiën doen. Ongerust maak ik er mij niet over. Het kon niet anders. Wanneer een zoo hevige orkaan de wateren beroert en den bodem opwoelt, borrelt al wat anders in de diepte voor elks oog verholen lag op, en met de wateren vermengt zich slijk en modder. Maar orkanen, — zelfs de allerhevigste — duren slechts eenen tijd en wanneer de oorzaak die het vreemde verschijnsel deed ontstaan, ophoudt, keeren de wateren weder tot hunnen normalen toestand terug; de natuur volgt haren gewonen loop; slijk en modder zinken weder in de diepte en de wateren vloeijen er, als vroeger, overheen. Zeg niet, dat de orkaan een onheil was; een onheil, ja, voor hen wier landerijen door den vloed zijn overstroomd; maar een zegen voor de volgende geslachten; want het slib dat is achtergelaten is vruchtbaarmakend.

Op dit oogenblik heeft de orkaan nog niet uitgewoed. Er heerscht eene pause en het is de vraag, of, na die pause, de storm op nieuw zal losbarsten, of dat de wolken zich zullen breken. Ik weet het niet; er zit nog genoeg electrieke stof in de atmospheer.

De bevolking gedraagt zich zoo verstandig en bedaard, als na zulk een geweldige schok mogelijk is. Gij wijst op het onwettige, het gewelddadige, het anormale dat hier en daar voorviel en voorvalt; maar ik vraag u, of gij zoudt durven waarborgen, dat bij eenig ander volk onder dergelijke omstandigheden, niet honderdmaal erger gebeurde?

Waarom maakten de Franschen eene revolutie? Kinderachtige vraag van dwazen die zich wijs gelooven. Waarom onweert het als de lucht met electrieke stoffen bezwangerd is? *Maakt* men een onweer? Evenmin als men eene revolutie *maakt*. Waarom belettet gij niet dat zich zoovele electrieke stoffen in uwe maatschappij ophoopten. Bevalt u de wet der natuur niet die de bedorven atmospheer door onweren en de bedorven maatschappij door revolutiën zuivert, welnu schep eene nieuwe wereld met andere natuurwetten. Zeg, dat gij een genie zijt en dat de Voorzienigheid zeer dom te werk ging; dat de natuur wat beter zou ingerigt zijn als gij er bij waart geweest, toen de wereld geschapen werd.

Een treffend kenmerk dezer revolutie is de zamenwerking en aansluiting die de nieuwe orde van zaken, ook bij hare vroegere tegenstanders gevonden heeft. Treffend vooral, omdat zij niet gepaard ging met eene renegatie van vroegere gevoelens. De Franschen hebben niet gedaan als onze Edelmogende Kamerheeren; heden toegejuicht, wat zij gisteren veroordeelden. Maar zij hebben begrepen, dat zij, als burgers van den staat verpligt waren, alle krachten tot heil van den staat in te spannen, onverschillig welke de regeringsvorm van dien staat is. Zij hebben niet de dwaze hoop gekoesterd, die conservatiren die de trots en de keurbenden van *Guizot* waren, dat zij thans weder onder de nieuwe vlag hetzelfde spel zouden spelen. Zij hebben begrepen, dat zij op hadden gehouden *acteurs* te zijn, dat zij *parterre* waren geworden. Maar zij hebben beloofd de nieuwe acteurs met welwillendheid te zullen ontvangen, daar de opgang van het stuk tevens de zekerheid van het land is.

Het *Journal des Débats* bevatte dezer dagen eenen brief van een oud lid der Kamer van Gedeputeerden, den heer *Bernard* (van Rennes), waarbij deze bedankte voor de kandidatuur der Nationale Vergadering, hem door de kiezers opgedragen, en, onder anderen, het volgende zeide:

»Is het wel de taak van de afgevaardigden, die »zeventien jaren lang de constitutionele monarchie »ondersteund en geschraagd hebben, thans de repu»bliek te helpen oprigten? Al is hunne medewerking »nog zoo gul en opregt (en de mijne zou gul en »opregt zijn), zou het wantrouwen dat hun vroeger »gedrag moest doen ontstaan hun niet geheel en al »magteloos maken?

»Het is, naar mijn oordeel, van belang dat de »Nationale Vergadering, met uitzondering van een »zeker aantal redenaars en schrijvers onzer twee »oude Kamers, uit nieuwe menschen besta. Mijne »vurigste begeerte is eene groote, krachtige, regt»vaardige republiek te zien grondvesten, vastbera»den om te handelen naar hare bewonderenswaar»dige zinspreuk: *Vrijheid, gelijkheid, broeder»schap.* Laat ons tot dit werk geene andere mannen »roepen dan die een onbepaald vertrouwen genieten »en die, vreemd aan onze oude politieke twisten, »niet verdacht kunnen worden, zelfs niet ten on»regte, zich door het verledene te laten influen»ceeren."

Ziedaar gesproken zoo als het een man van eer past. Om zoo te spreken moet men meer zijn dan een weêrhaan; en meer dan een vleermuis ook. Lees nu nog eens de laatste zittingen uwer Edelmogenden en verkneuter u in het kunst-enthousiasme uwer Kamerheeren: — zoo gij er niet, zoo als ik, zeeziek van word.

Het *Journal des Débats* — vroeger mijne antipathie — houdt zich thans fiksch. »Wij behoeven »ons," schreef het, »er niet op te beroemen, want »het is een erkend feit: wij stelden de constitutio»nele monarchie boven de republiek en wij hebben »ons tegen deze laatste regeringsvorm zooveel verzet »als in ons vermogen was. Geen republikeinen »daags te voren geweest zijnde, vorderen wij ook »geenszins gerangschikt te worden onder de repu»blikeinen van daags daaraan. Wij begrijpen vol»komen, hoe valsch en verdacht onze houding zou »zijn, en inzonderheid hoe weinig wij onze eigene »waardigheid zouden in het oog houden, indien wij »aan de republiek onze diensten en onze medewer»king kwamen aanbieden. (1) De republiek heeft »hare oude vrienden: het is niet meer dan natuur»lijk dat zij aan dezen de voorkeur geeft. Wij voegen »er bij, dat het verkieselijk is voor iedereen dat, met »uitzondering alleen van de uitstekendste leden on»zer oude Kamers, de aanstaande Nationale Ver»gadering uit nieuwe personen besta, wier antecedenten geen redelijk wantrouwen inboezemen." — — — »Wij zullen ons niet met bespottelijken ijver voor»doen als de redders en de noodwendige steunpilaren »eener republiek die gemaakt is zonder ons, in »weerwil van ons en, in zeker opzigt, tegen ons, »maar door als burgers, als nationale garden, als »kiezers, als schrijvers de gemeene grondbeginselen »van regtvaardigheid, vrijheid en maatschappelijke »orde te verdedigen. Gisteren waren wij nog geene »republikeinen; wij kunnen u ook heden niet ver»zekeren, dat wij het zonder terughouding zijn, dat »al onze twijfelingen, al onze bekommeringen als »door een tooverwerk verdwenen zijn."

»Indien wij zeiden, dat wij opgetogen zijn over »de nieuwe regeringsvorm en dat eene plotselinge »ingeving al onze denkbeelden veranderd, het onderst »boven geworpen, hernieuwd heeft, zou niemand »ons gelooven (2). Eene dergelijke geloofsbelijdenis »zou van onzen kant, teregt, niets dan minachting »of wantrouwen inboezemen. Men zou kunnen den»ken, of dat wij bevreesd waren, of dat wij, onder »die meer dan verdachten ijver, eene heimelijke wrok »verborgen hielden. Zulk eenen toestand willen wij niet »tot den onze maken. Wij erkennen het, wij zijn de »overwonnenen van februari. Onze denkbeelden »over den besten vorm van regering hebben het on»derspit gedolven. Andere denkbeelden hebben de »zege behaald. Laten de republikeinen de republiek »organiseren; zij zullen het, zoo het eene doenlijke »zaak is, beter doen dan wij, en zekerder dan wij »in het algemeen belang."

Zoo denkt men er hier over. Bij *nieuwe* regeringen voegen *nieuwe* menschen. *Lusisti satis; tempus abire tibi est.* Als uw rol afgespeeld is verlaat dan het tooneel. *Jan Klaassen* moet niet in de heldenrollen willen optreden.

Hier gelden eer, karakter en reputatie meer dan

(1) Indien wij conservativen aan het liberalismus onze votums van vertrouwen, onze bills van indemniteit en onze mantels van liefde kwamen aanbieden.

(2) Even weinig als men aan de conservativen gelooft, die, tusschen eenen en tweeën, liberaal worden.

een post. Men wil gaarne met zijne partij zegevieren; maar verliest men den slag, zoo valt men met zijne banier. Hoe denkt men er in Nederland over? Zal de Edelmogende Kamer daar nog altijd op het aloude deuntje voortneuriën:

Je suis oiseau, voyez mes ailes;
Je suis souris, vivent les rats! ?

Ingezonden Stukken.

Goede wetten beteekenen weinig zonder goede zeden.

Men belooft ons goede wetten, die het volk een billijk deel aan de landsregering zullen verleenen; men belooft ons treffelijke regels in geschrifte te zullen brengen, welke de deelneming des volks aan de publieke zaak, zonder stoornis, van welke zijde ook, zullen verzekeren; men zoekt naar de best mogelijke middelen om een waar orgaan te verkrijgen van de verlichte openbare meening; — dit alles is goed, dit alles is noodig, dit alles is onmisbaar.

Evenwel is het niet genoeg goede wetten te bezitten; men moet ook trachten het volk goede, met die wetten overeenstemmende *zeden* in te boezemen. Zonder dat beteekenen de wetten luttel of niets. Waar men het volk oproept om een daadwerkelijk aandeel aan de regering te nemen, daar behoort, in de allereerste plaats, die mederegering in de zeden des volks te liggen.

Ik vertel hier niets dat nieuw is; maar worden alle *oude* waarheden wel op genoegzamen prijs geschat, en genoeg behartigd? — Het ware te wenschen; de wereld zou er bij winnen, en niet zoo vele proefnemingen van nieuwe vonden behoeven te wagen.

Men moet aannemen, dat een ministerie, waarvan eene LUZAC en D. DONKER CURTIUS leden zijn, in *volle waarheid* verlangt in eene vergadering, welke gezegd wordt het volk te vertegenwoordigen, de sprekende uitdrukking te vinden van de openbare meening, het levendie beeld van de natie. Ons tegenwoordig ministerie, mag men vertrouwen, beseft te goed, dat eene vertegenwoordiging slechts dan kracht en waarde bezit, als zij de kern van het volk in den rug heeft, om niet al het mogelijke aan te wenden ten einde zoodanige *ware* volksvertegenwoordiging in het leven te roepen.

Wetten nu zijn spoedig gemaakt; maar er behoort meer tijd en meer inspanning toe om aan een volk nieuwe zeden te geven. Als de sultan van Turkije eens plotselings vermeende eene getrouwe volksvertegenwoordiging noodig te hebben, — gelooft men dat hij stagen zou, ook met de beste wetgeving? Waar zouden de Turksche kiescollegiën mannen van daan halen met openbaar bekende staatkundige meeningen? Hoe zouden de kiezers zelve tot het bewustzijn hunner eigene gevoelens geraken, zóó, dat zij daaraan door eene bepaalde keuze eene uitdrukking konden geven?

Wij Nederlanders staan zeker ver boven de Turken; maar hebben wij, in behoorlijke mate, alle vereischten, die noodig zijn, om door bepaalde keuzen van personen eene klaar beeld te geven van de openbare meening, waarop men zich, zonder falen, verlaten kan? — Ik geloof dat er nog veel aan ontbreekt, en wij gevaar loopen, ook onder het uitmuntendste kiesstelsel, van eene vergadering als volksvertegenwoordiging te zien optreden, aan welker zamenstelling het toeval evenveel deel zal hebben als de staatkundige overtuiging der kiezers.

Tot goede keuzen voor eene vertegenwoordiging, zijn, behalve een goed kiesstelsel, nog twee andere zaken noodig, welke zich door geene wetsbepalingen laten voorschrijven; als ten eerste: helder bewustzijn bij de kiezers van hunne eigene gevoelens en overtuigingen, gepaard met de vereischte burgerlijke zelfstandigheid en onbeschroomdheid, ten einde vrijelijk door zijne keuze van die gevoelens te doen blijken; en ten tweede: openbare karakters; dat zijn mannen, welke door hunne antecedenten en openlijk bloot gelegde beginsels, in waarheid eene bepaalde meening vertegenwoordigen; mannen, wier namen alleen voldoende zijn, om de gevoelens der kiezers aan te duiden.

Wij wachten van ons ministerie een goed kiesstelsel; maar wij wenschen meer; wij wenschen dat het ministerie alles beproeven zal om dat kiesstelsel geene doode letter te laten blijven, en de zeden der natie naar hetzelve te vormen. Dit is noodiger, noodiger misschien nog dan de beschrevene wet.

Sedert meer dan dertig jaren zijn wij zoo gewoon geraakt ons te laten leiden, zoo gewoon het GEZAG naar de oogen zien, dat het ons werkelijk vreemd zal voorkomen zelven het werk te verrigten, hetwelk men ons zoo gedienstig uit de hand nam. Zelfs de vroegere liberalen, dat zijn de tegenwoordige ministeriëlen, kunnen zich nog maar niet begrijpen, dat zij waarlijk ministerieël zijn; dat het *Zwarte* Boek *wit* is geworden, en het gouden boek aan flenters is gescheurd, om in den wind te worden verstrooid. Het ontslag van mijnheer VAN DOORN moest hun toch het oog openen; maar langdurige gewoonte wordt eene tweede natuur, en zij beschouwen vrijzinnigheid nog op den huidigen dag als contrabande, die men listig moet binnensmokkelen, om ze in zijne binnenste binnenkamer angstvallig te verstoppen. Openbare uiting van meening; — er zijn nog maar weinigen, welke daartoe de oude beschroomdheid hebben uitgeschud. De oude ADAM — neen, de uitgedrevene VAN RAPPARD en V. DER HEIM en consorten spoken nog in ons gemoed. Wij zijn nog, als of wij, na jaren lang in een duisteren kerker te hebben gesufd, plotselings in het volle zonnelicht waren verplaatst; wij schemeroogen, wij knijpen de oogen toe, en verbeelden ons dat het nog donker is. Ons oog moet aan het licht gewend worden.

Regeren is meer dan beteugelen; in de eerste plaats is het leiden, den weg wijzen en voorwaarts drijven. Vraag het aan het gezond verstand van den eersten den besten voerman. Wil ons ministerie in waarheid regeren en ons op den goeden weg brengen, het trachte ons voor te bereiden voor den werkkring dien wij aldra zullen te vervullen hebben. Het noodige de natie uit om in alle grootere steden vereenigingen te vormen, opdat zich daar de openbare meening ontwikkele, een helder bewustzijn van de staatkundige gevoelens openbare, en vooral openbare karakters vormen. Een enkel besluit in de *Staats-Courant*, waarbij het volk wordt uitgenoodigd overal dergelijke vereenigingen te stichten, met aanprijzing van het nuttige derzelve, zou de heerschende beschroomdheid verdrijven, en tot groote aansluiting leiden. De woelingen van beneden zouden in die aanéénsluiting van de kern der natie een onoverkomenlijken dam ontmoeten, en het bestuur een hechten steun tegen de kuiperij van de gevallene olichargen. Uit zich zelf durft men niet; men heeft aanmoediging noodig; men wijst nog altijd op de strafwet, en schrikt voor *verbodene* vereenigingen; alle vrees zal verdwijnen, zoo het bestuur zelf er toe aanspoort en oproept, en met name zal men dan die mannen zich op den voorgrond zien stellen, welke wegens maatschappelijken stand het meeste aanzien en de meeste achting verdienen. Thans vormen zich genootschappen van heethoofden en verloopene menschen van allerlei slag; men bedenke toch van hoeveeel belang het is, in eenen tijd van gisting, als elke dag nieuwe, onverwachte schokken kan brengen, aan het hoofd der beweging te blijven.

Wij herhalen: eene *nieuwe* wet is spoedig gemaakt; maar het vormen van *nieuwe* zeden eischt tijd en aansporing. De beste wetten daarentegen baten niets zonder overeenstemmende zeden. Het bestuur bepale zich dus niet bij het invoeren van wetten, maar beproeve tevens onze zeden te wijzigen.

(DEMOPHILUS.)

Correspondentie.

De brief van *C. C.*, postmerk 's Gravenhage, is door ons ontvangen, doch veel te uitgebreid om in de *A. C.* opgenomen te worden. Voor eene brochure ware hij beter geschikt. Wanneer de geachte inzender ons een adres wil opgeven, zullen wij het daaraan afzenden.

Een aantal andere ingezonden stukken zijn bezig *queue* te maken, plaats afwachtende om binnengelaten te worden.

Advertentiën.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 5 April 2 El 6 Palm 5 Duim; gew. 0 D. gev. 15 D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.

A°. 1848. DONDERDAG 6 APRIL.

HAAGSCHE BERIGTEN.

BIJBLAD TOT DE ARNHEMSCHE COURANT.

's Gravenhage, 5 April.

Er is besloten in deze belangrijke oogenblikken een **BIJBLAD** tot de *Arnhemsche Courant* driemaal 's weeks, des DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS, in het licht te doen komen, of zoo veel meer als de gebeurtenissen zullen kunnen vorderen. De aan de uitgevers van het **BIJBLAD** toegezonden stukken zullen, zoo de plaatsing niet spoed schijnt te eischen, aan de hoofd-redactie te Arnhem toegezonden worden.

Voor de geabonneerden op de *Arnhemsche Courant* zal het **BIJBLAD** verkrijgbaar zijn tegen *f* 2.50 in de drie maanden met *f* 0.40 verhooging voor die niet in 's Gravenhage gevestigd zijn en aan wie het vrachtvrij zal worden toegezonden. Voor de niet geabonneerden kan de prijs niet minder zijn dan *f* 3.00, de verhooging voor vrachtvrije toezending blijft dezelfde.

De beide eerste nummers worden ter proeve rondgezonden. De geabonneerden, die het tegendeel niet verklaren vóór de uitgave van het derde nummer aan de uitgevers van het **BIJBLAD** te 's Gravenhage, zullen worden gerekend zich ook op het **BIJBLAD** te hebben geabonneerd.

Afzonderlijke nummers zijn voor *f* 0.10 te bekomen. Advertentiën worden behalve betaling van het zegel geplaatst tegen dezelfde voorwaarden als in de *Arnhemsche Courant*, van één tot vijf regels *f* 1.00, en voor elken regel daarenboven 20 cents.

Die beide zittingen van 25 en 28 Maart zijn als hoogst belangrijk uitgeroepen. Waarom? Is daar zoo veel in gebeurd dat gewigtig was? Is daar zoo veel in gedaan, dat het welzijn des lands er als door verzekerd kan worden beschouwd?

Zij zijn belangrijk alleen in een opzigt. Zij hebben namelijk het bewijs geleverd, dat flaauwheid en karakterloosheid nog niet zijn geweken, hoe ook de tijd dreigend is, hoe van alle zijden gevaar ons omringt; dat onze «vreedzame omwenteling,» zoo als de heer *Mutsaers* het noemde, nog geene fiksche karakters in het licht heeft gebragt.

De minister, die aan het hoofd van het ministerie staat, komt daar met de betuiging op de lippen, dat hij «*in zijne positie* niet wel in een ministerie kon treden.» — Maar, ei lieve! wat is toch die positie van den heer *Schimmelpenninck?* wat bijzonders is er, dat *hem* alleen genegen mogt doen zijn een ministerie te vormen, dat *hem* belette op gelijken voet met anderen in een ministerie te treden? dat *hem* boven allen verheven doet zijn? — Is dat eene bijzondere uitstekendheid, aan iedereen eigen, die aan een buitenlandsch hof gezant geweest is? Noch in Frankrijk, noch in Engeland, evenwel hebben wij die pretensie zien maken door hen, die als gezanten hun land hebben gediend. Daarin dus kan het bijzonder verhevene zijner positie niet schuilen. Noch daarin, dat hij president der Handelmaatschappij geweest is, of den grafelijken titel heeft erlangd; noch dat hij was secretaris van Staat, of lid der Eerste Kamer. Noch voorwaar, omdat hij de zoon is van een lid van den senaat des franschen Keizers? Maar *wat* dan heeft *zijne positie* zoo bijzonders, zoo verhevens, dat *hij* in een ministerie *niet wel* treden kon? *Waar* is dan toch de grond, die hem zoo voor zich zelven of zijne positie ingenomen kon maken?—Wacht! welligt dat hij handelaar geweest is, en de aanverwant is van *Bruce*.

De minister had gesproken, en dadelijk was men bij de hand hem beleefdelijk uit te noodigen zijne rede toch te doen drukken. — Is waarlijk het doen van zoodanige verzoeken niet te flaauw, dan dat men toch eens er mede behoorde uit te scheiden? — Is het oogenblik waarlijk niet te ernstig, om niet te denken aan die gewoonte der Kamer van voorlezers? — Het is bovendien noch gunst, noch waarlijk vereerend. Een minister heeft immers alle gelegenheid en bevoegdheid, wat hij sprak, door de bladen, door de *Staats-Courant*, in druk te doen brengen. Rekent hij het niet dienstig of niet belangrijk genoeg, laat hem dan ook vrij zich er niet verder mede te bemoeijen. Het moge voor redevoeringhouders aangenaam zijn voorlezingen te schrijven, die reeds gehouden zijn, voor een man die spreken kan, is het een zeer vervelend, voor een minister met twee portefeuilles en één praesidium, eene te tijdroovende bezigheid.—Waartoe diende eigenlijk de vraag? Om de presidiale welsprekendheid te huis onder eene lange pijp nog eens te kunnen gaan zitten genieten? Maar lezen de leden der Kamer dan de dagbladen niet, daar men zeker kon zijn, door de zorg der snelschrijvers, alles binnen tweemaal 24 uur in te zien opgenomen? Of was het om zoo'n belangrijk stuk in het archief van ieder der leden niet te doen ontbreken? Maar heeft bijv. de heer *Verweij Mejan*, die de vraag deed, dat zoo volledig? nooit daarvan een hoopje als scheurpapier verkocht?

De heer *Donker Curtius* heeft, naar men zegt, terstond, wat hem aanging, het excellentieschap ter zijde gesteld. Men moest het van hem verwachten.— Die takt heeft zal medewerken die ongelukkige titelmanie af te schaffen. Men kan er best buiten, ook zonder nog tot het *burger* te moeten toevlugt nemen. In de Kamer evenwel begreep men het anders. Het *Zijne Excellentie* werd uitgehaald tot *Zijne Excellentie den voorzitter van den ministerraad*. — Het vult als men op veel *woorden* gesteld is.

In de Kamer is veel gesproken van het doen van een *votum van vertrouwen*.— Maar ei lieve! wat is dat voor een ding? Uit geene der *redevoeringen* is het klaar geworden, wat men er door verstaat. — Moet het beteekenen, dat men voorstemt, alleen in het vertrouwen, dat de voorstellende ministers het bij het regte eind hebben; dat men vertrouwt, dat hun voorstel goed is? Dan is het zeer ongepast. Want de leden der Staten-Generaal zitten daar in het geheel niet om te vertrouwen. Integendeel. Zij moeten zelf onderzoeken, zelf oordeelen en, naar mate het voorstel hun goedkeuring dunkt te verdienen, óf afkeuring, aannemen óf verwerpen. — Vertrouwen komt daar evenmin te pas, als toegeven, zoo gezegd om *het gemeen overleg te bevorderen*. — Beiden zijn ledige uitdrukkingen van holle parlementaire theoriën.

De heer *Corver Hooft* was van oordeel, dat het tegenwoordig hoofd van het ministerie van justitie wel het minste dat departement had moeten beheeren, omdat hij in bloedverwantschap staat tot het hoofd der regterlijke magt. De heer *Donker* had zelf reeds dadelijk over dat bezwaar gedacht. Hij stapte er over heen, uit hoofde der dringende omstandigheden. Te regt. Want wezenlijk het bezwaar is al zeer gering, zoo er al bezwaar is. Wat kwaad toch *kan* die bloedverwantschap te weeg brengen?— Is er werkelijk groot gevaar daaruit te vreezen, dan moest men den minister niet hebben toegezegd «te ondersteunen, waar dit mogelijk zal wezen.» Maar men had het gevaar moeten aanwijzen; moeten aandringen dat het weggenomen wierd. Is er geen gevaar, waarom dan die aanmerking gemaakt? Heeft de heer *C. Hooft* er vroeger over gesproken of gezwegen, toen een ridder *van Rappard* was minister van financiën, een ridder *van Rappard* directeur van het kabinet, een ridder *van Rappard* secretaris-generaal bij het departement van oorlog? toen een vader was lid, en een zoon secretaris van den Raad van State?

Te midden van al het gepraat over een *votum van vertrouwen* «dat geen blind vertrouwen, maar nu reeds op geregelde (?) grondslagen gevestigd is, zoo als de heer *van Goltstein* dat verkoos uit te drukken, maakte de heer *Kien* een disparaat. Hij kwam er rond voor uit, dat hij «weinig sympatie» had voor dat ministerie, dat rondom hem zoo van alle zijden werd vertrouwd en toegejubeld: hij stemde niet voor de wet, om het ministerie een blijk van vertrouwen te geven, maar omdat hij den maatregel dringend noodzakelijk achtte. — Wij zijn verre van de politische denkbeelden van den heer *Kien* verwijderd: maar toch, het doet altijd goed een man karakter te zien hebben.

Buitenlandsche berigten.

Omtrent *Sicilië* verneemt men, dat het Parlement aldaar geopend is. De twee kamers (pairs en afgevaardigden) hebben zich bepaaldelijk zamengesteld. De grijze admiraal *Ruggiero Settimo*, het hoofd der omwenteling, is tot regent benoemd.

De staatkundige afscheiding van Napels en Italië kan als eene voltooide daadzaak beschouwd worden.

— Nopens de gebeurtenissen in Noord-*Italië* verneemt men, dat de Oostenrijkers ook Padua ontruimd hebben, en de krijgsmagt en vrijwilligers der Italiaansche staten aldaar meer en meer zamentrekken. Venetië schijnt voor het oogenblik bedacht zijnen ouden regeringsvorm te willen hernemen; doch men denkt, dat de gezamenlijke strijd tegen de Oostenrijkers, onder generaal *Radetsky*, de Venetianen met de Lombardiën zal vereenigen.

— Het *Fransche* regeringsblad geeft eenige ophelderingen omtrent den aanval van werklieden tegen België, en ontkent alle deelneming van het voorloopig bewind daaraan. Het blad stelt Duitschland en andere landen gerust, wegens de vredelievende bedoelingen van dat bewind. (Het belgische regeringsblad acht die ophelderingen echter nog ongenoegzaam, vooral wat betreft de wapenen, die uit het tuighuis te Rijssel in handen der aanvallers zijn gevonden. — Op de parijsche beurs van den 3, liepen weder meer oorlogzuchtige geruchten, die de fondsen hebben doen vallen, de 3 pct. tot 35.50, en de 5 pct. tot 54.75. Men verhaalde dat de engelsche gezant den volgenden dag Parijs zou verlaten. Naar den toon der jongste engelsche bladen, zou dit niet te verwonderen zijn; intusschen geeft men dit in een telegrafisch berigt slechts als een gerucht op.)

De *Presse* heeft besloten tot den dag van de zamenkomst der nationale vergadering (5 mei) zich van alle gisping of waarschuwing te onthouden.

— In *België* is, zoo wel in de omstreken van Mons, als in Gend, de rust volkomen hersteld.

Men sprak veel van eene naauwere handels-aansluiting van België met Nederland.

— Bijzondere berigten uit *Duitschland* houden in, dat men eenige dagen zeer beducht was voor den loop van zaken aldaar; dat de scheiding tusschen de Zuidelijke en Noordelijke Staten zeer scherp was; doch dat dit gevaar gelukkig geweken is door de benoeming van de mannen der Rijngewesten in het Pruissische bestuur; dat deze algemeen het vertrouwen bezitten, en zich dit waardig zullen maken.

— De zitting van den *Pruissischen* Vereenigden-Landdag is den 2 April in de witte zaal van het koninklijke paleis geopend. De voorzittende minister *Camphausen*, door Z. M. tot commissaris bij die vergadering benoemd, heeft de volgende openingsrede uitgesproken:

«Z. M. de koning heeft mij gelast, den tweeden Vereenigden Landdag in hoogstdeszelfs naam te openen. Groote gebeurtenissen hebben een gedeelte van Europa geschokt en ook ons vaderland niet onaangeroerd gelaten. Zij bedreigen ons met toenemende gevaren; zij openen ons eene groote toekomst. Pruissen en Duitschland zullen het tijdperk van overgang doorstaan, indien zij zich met beraden moed, met geregelde kracht, op de nieuw ontsloten baan bewegen. De eenheid van Duitschland was sedert lang het doel, waarnaar alle wenschen dikwerf hopeloos gerigt waren; nu gaan wij hetzelve met rassche schreden te gemoet, en Z. M. de koning heeft daartoe eene hand geboden, welke 15 millioenen welgemoed ter zijde staan. De staatkundige bevoegdheid der burgers in den Staat was in Pruissen eene des te levendiger gevoelde behoefte, omdat het volk eenen trap van beschaving bereikt had, die het ten minste gelijkstelde met andere, onder eenen vrijen regeringsvorm levende volken. Z. M. de koning heeft eene wezenlijk constitutionele staatsregeling beloofd, en reeds zijn wij nu

vergaderd, om de grondslagen voor derzelver duurzamen opbouw te leggen. Laat ons hopen, dat dit werk spoedig zal vorderen; dat het zich zal aansluiten aan het groote constitutie-gebouw voor het geheele duitsche volk.

«Diep te betreuren is het, dat men tot den nieuwen toestand niet heeft kunnen overgaan, zonder het gevolg te ondervinden van het lijden, waardoor de maatschappij thans getroffen is. Daarbij moge eenige troost gevonden worden in de bedenking, dat in de laatste weken vele verborgene wonden zich hebben geopenbaard, en hebben aangetoond, dat en hoe derzelver genezing moet beproefd worden. De regering erkent hare roeping, om het staatsgezag op nieuw kracht bij te zetten, de banden van wettige orde vast te maken, het vertrouwen te doen herleven, het verzwakte crediet op te beuren, de herleving en den bloei van de nijverheid en van den zich loonenden arbeid te bevorderen. Zij zal zich beijveren, om den vrede naar buiten, zoo lang dit met de eer van Duitschland bestaanbaar is, te behouden, — en om vrede binnenslands tot Duitschlands eer te herstellen. Zij rekent daarbij op de gezonde kracht der staatsburgers, welke thans geroepen zijn, om te toonen, dat zij rijp waren voor de vrijheid. Ook op de ondersteuning van den Vereenigden Landdag rekent de regering; — op eene ondersteuning, welke, indien zij verleend wordt, met volkomen vrijheid van beraadslaging en van overtuiging moge verleend worden.» — De aanspraak luidt voorts aan het slot aldus:

«Ofschoon de Vereenigde Landdag, zoowel volgens zijne zamenstelling, als volgens zijne regten, zeer veel verschilt van de toekomstige volks-vertegenwoordiging, zoo hecht toch de regering ook thans groot gewigt in deszelfs raad, en in dezen geest onderwerp ik de koninklijke voorstellen aan uw toegenegen onderzoek.»

Voorts is aan de vergadering medegedeeld een ontwerp van eene verkiezings-wet voor de vergadering, welke zal geroepen worden, om over de door Z. M. toegezegde, op de meest breede grondslagen berustende, constitutionele staatsregeling te beraadslagen. — De koning heeft in de dit ontwerp vergezellende mededeeling de spoedige behandeling van deze voordragt verzocht, en tevens aangemerkt, dat hij wenscht, dat de bedoelde staatsregeling zich zal aansluiten aan de groote meerderheid der constitutionele staatsregelingen van Duitschland, en zal overeenstemmen met de tot stand te brengen algemeene Duitsche Bonds-constitutie.

Tevens heeft de koning aan den Landdag de grondslagen opgegeven, waarop hij verlangt, dat de te ontwerpen staatsregeling zal gevestigd zijn. Daaronder komen de volgende punten voor: vrijheid van drukpers, volgens het reeds uitgevaardigde besluit van 17 Maart, met intrekking van de daarbij gemaakte bepalingen omtrent het stellen van borgtogt voor de uitgaaf van nieuwe bladen; — beregting van alle staatkundige misdrijven door de gewone regtbanken; — verzekering der onafhankelijkheid van de regterlijke magt, door intrekking van alle vroegere verordeningen, die daarop inbreuk zouden kunnen maken; — alle Pruissen zijn geregtigd, zich rustig en zonder wapenen in beslotene plaatsen te vereenigen, zonder voorafgaand verlof van de politie; — de uitoefening van de staats-burgerlijke regten is voortaan onafhankelijk van de godsdienstige geloofsbelijdenis; — aan de toekomstige volksvertegenwoordigers zal het regt toekomen, om in alle wetten, alsmede in de vaststelling der staatsbegrooting en der belastingen, te bewilligen.

De vergadering heeft terstond eene commissie benoemd, om een adres van antwoord aan Z. M. te ontwerpen, en het door die commissie onmiddellijk daarna opgestelde adres is vervolgens, na eene korte beraadslaging, eenstemmig aangenomen.

In den aanvang van dit adres verklaart de vergadering onder anderen: «Alle Duitsche stammen reiken elkander thans de broederhand toe, en ook Pruissen verlangt niets grooters, dan een lid, vol leven, te zijn van het eerwaardige geheel. Krachtig en vol leven maakt slechts de vrijheid; deze is aan het geheele Duitsche Vaderland gewaarborgd door de zich vormende volksvertegenwoordiging bij het Verbond: zij is voor Pruissen gewaarborgd door de instellingen, welke U. M. als de grondslagen der Pruissische staats-regeling toegezegd heeft.» Voorts worden deze toegezegde grondslagen opgenoemd en met dankbaarheid aangenomen. Hierna zegt het adres: «Terwijl het volk zich tot de vrijheid verheft, wil het geene inbreuk maken op zijne geschiedenis; het eert het koningschap, onder 't welk Pruissen groot geworden is; het ziet in de constitutionele monarchie den zekersten waarborg der vrijheid, der welvaart, der eenheid van Pruissen; het beschouwt dezelve als noodzakelijk voor de innige verbinding met de andere Duitsche bonds-staten; het ziet in, dat alleen onder deze banier Duitschland vereenigd kan wezen en in tijd van gevaren zijn nationaal bestaan zegevierend verdedigen kan. Duitschland, vast besloten hebbende om zijne eigene nationaliteit naar alle kanten te handhaven, wil regtvaardigheid voor allen.» — Ten slotte geeft de vergadering haar vertrouwen in de nieuwe bewindslieden te kennen; verklaart zij, dat alle tweespalt in het land verdwijnt; dat volk en leger naauw verbonden zijn, en dat Z. M. in alle omstandigheden kan rekenen op de krachtige ondersteuning van alle goede burgers.

Na de aanneming van dit adres is de vergadering gesloten.

Al de nieuwe ministers woonden de vergadering bij, en waren gezeten aan den linker-kant van den troon. Op de tribunes waren thans voor het eerst toehoorders; uit hoofde van de beperkte ruimte, had men echter slechts aan 60 à 70 personen toegangskaartjes kunnen uitreiken. Onder de toehoorders bemerkte men den engelschen en den belgischen gezant. — Onder de leden heerschte eene gewenschte eenstemmigheid; slechts 2 à 3 sprekers hebben getracht het vorige regeringsstelsel te verdedigen, maar zij hebben met moeite het woord kunnen bekomen. Graaf *Bismarck*, welke in dien geest voor de tweede maal zich wilde doen hooren, zou men dit belet hebben, indien niet een der meest vrijzinnige leden had aangemerkt, dat het elk moest vrijstaan, zijne meening ongehinderd te ontwikkelen. — De zitting is in volmaakte orde afgeloopen, en ook in de stad was het volkomen rustig. — De koning houdt sedert twee dagen zijn verblijf te Potsdam.

— Uit den *Kerkelijken Staat* meldt men, dat in de provinciën de staatsregeling niet met die geestdrift als in Rome is opgenomen. In laatstgemelde stad heeft men groote vreugde over de gebeurtenissen te Weenen aan den dag gelegd; doch het volk had den dubbelen arend van het Oostenrijksche gezantschapshôtel afgerukt en verbrand. Hierover hadden de Paus en alle weldenkende burgers hun diep leedwezen aan den dag gelegd. De gezant graaf *von Lutzow*, heeft terstond na het gebeurde een courier naar Weenen afgezonderd en om zijn ontslag verzocht. Hij zou zelfs dadelijk vertrokken zijn; ware het niet dat zijne echtgenoot zich ongesteld bevond. De Paus heeft hem trouwens alle voldoening toegezegd en het corps diplomatique officieel zijn leedwezen over het gebeurde doen betuigen; met uitzondering van den Franschen gezant, die buiten functie is, hebben alle vreemde gezanten een gelijkluidend protest ingeleverd. De bevolking is door de tijdingen uit Milaan zeer oorlogzuchtig gestemd geraakt, en het ministerie is bedacht om zijn ontslag te nemen.

— Uit *Oostenrijk* verneemt men, dat men eindelijk te Weenen de zaken van Italië in al haren omvang kende; en dadelijk tot groote krijgstoerustingen besloten had. Wel zag men in, dat voor het oogenblik weinig of niets tegen het gewapend staande Italië zou kunnen ondernomen worden; doch men meende, dat die toerustingen noodig waren, om bij de aanspraken van Frankrijk, Sardinië en Lombardije ten minste het noodige gewigt in de schaal te leggen. De nationale geest der Italianen stelt zich geenszins met het eigenlijke Lombardije tevreden, maar wil den grenspaal op de toppen van den Brenner stellen. De Tyrolers schijnen bereid om hun land tot het uiterste te verdedigen, en zien reeds naar Duitschland om, ten einde hen hierin bij te staan.

Algemeen bevreemdt het, dat eene legermagt van 100,000 man, onder Radetsky, zoo eensklaps uit Italie is geslagen: en wel door eene grootendeels slecht gewapende bevolking. Doch dit laat zich verklaren, deels door gebrek aan zamenwerking, door verspreiding van de troepen, door gebrek aan krijgsvoorraad, en door afval van de Italiaansche benden.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 5 *April*.

Z. M. de Koning, vergezeld van H. H. K. K. H. H. de prinsen *van Oranje* en *Hendrik* der Nederlanden, hebben zich gisteren uit deze residentie naar Amsterdam begeven.

— Bij koninklijk besluit van 25 Maart jl., no. 132, is aan den minister van staat, luitenant-generaal *de la Sarraz*, laatst minister van buitenlandsche zaken, een pensioen verleend van ƒ 5000, op grond van artt. 11 en 43 der wet van 9 Mei 1846 (*Staatsblad* No. 24).

— De staatsraad, administrateur van de particuliere domeinen des konings, heeft den belanghebbenden herinnerd, dat de tiendpligtigheid, bij dat domeinbeheer, steeds afkoopbaar blijft in verhouding tot een kapitaal inschrijvingen op het *twee en een half per cents* grootboek der nationale schuld, waarvan de rente gelijk is aan de gemiddelde opbrengst van ieder tiendblok, over de laatste vijftien jaren, met doorhaling van de twee hoogste en de twee laagste jaren, volgens art. 799 van het Burgerlijk Wetboek; zoodat het oogenblik tot vrijmaking hunner bezittingen zeer gunstig moet geacht worden, naar de tegenwoordige prijzen dier inschrijvingen en het minder geldelijke bedrag, aldus voor het gevraagde kapitaal benoodigd.

— De commissie tot herziening van de Grondwet zet dagelijks hare werkzaamheden met ijver voort.

— Vrijdag j.l., den 31 Maart, is plotseling alhier overleden de heer Mr. *C. J. Vaillant*, raadsheer in het Prov. Hof in Zuid-Holland, in den ouderdom van ongeveer 68 jaren. Zoowel uit hoofde zijner uitgebreide kennis, als wegens zijn edel karakter, werd de overledene algemeen zeer bemind. Het Hof verliest in hem een ijverig, kundig en waardig lid en zal zijn gemis, vooral bij de behandeling van burgerlijke regtsgedingen, zeer gevoelen. Zijn lijk is Maandag-avond ten 6 ure door boden der onderscheidene regts-collegiën en der departementen van algemeen bestuur, van zijne voormalige woning plegtig naar het vaartuig gedragen, dat het naar Amsterdam heeft vervoerd, alwaar het stoffelijk overschot ter aarde besteld is geworden.

— De commissie uit de algemeene armenvergadering te 's Gravenhage, belast met het verschaffen van werk aan behoeftige huisgezinnen, heeft in aanmerking genomen, dat er zich in die stad onderscheidene werklieden bevinden, die, welke pogingen door hen ook worden aangewend, in de tegenwoordige tijdsomstandigheden geen werk kunnen bekomen, en heeft mitsdien besloten, niet alleen de personen, die gedurende den ganschen winter in hare dienst zijn geweest, niet te ontslaan, maar dat getal aanmerkelijk te vermeerderen.

Daar die maatregel evenwel aanzienlijke uitgaven zal vorderen, is de bovengemelde commissie verpligt een beroep te moeten doen op de bekende milddadigheid van de ingezetenen der residentie.

«*Stadgenooten!* aldus drukt zij zich uit, gij kent de behoefte en de vraag naar werk, die er in deze stad bestaan; gij weet, dat door de tijdsomstandigheden de meeste vakken van industrie stilstaan; gij kunt de teleurstelling bevroeden, die de vlijtige handwerksman ondervindt, daar hem het vooruitzigt, om na den barren winterdag zijnen toestand te verbeteren, wordt ontnomen. De commissie stelt u in staat, zijn lot te verzachten; dat gij die gelegenheid niet zult laten voorbijgaan, daarvan houdt zij zich overtuigd.»

De commissie zal tot bovengemeld einde geene inschrijvingsbiljetten rondzenden, maar de ingezetenen zijn door haar uitgenoodigd, hunne giften aan één van de leden der commissie te doen toekomen.

De commissie heeft besloten, geene andere personen in hare dienst te nemen, dan degenen, die zich in de registers der *vereeniging tot verbetering van den werkenden en dienstbaren stand* hebben doen inschrijven.

— Burgemeester en Wethouders der stad Dordrecht hebben ter kennis der ingezetenen gebragt, dat bij Zr. Ms. besluit van den 18 Maart l.l., no. 127, is goedgekeurd het door den raad dier stad gearresteerde verminderde tarief der plaatselijke belasting op het gemaal, waarbij het tarwebrood van 345 op 295 opcenten gebragt is, alsmede dat, bij resolutie van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, van 23 Maart ll., B no. 1590 (3de afd.), G. S. no. 2, is goedgekeurd de ordonnantie op de heffing eener stedelijke belasting op het gemaal, gearresteerd door den raad voornoemd, welke beiden op Maandag den 3 April in werking zouden gebragt worden.

— *'s Hertogenbosch*, 4 April: «Wij vernemen dat dezer dagen hier ter stede eene commissie is benoemd, om maatregelen te nemen ter bespoediging der uitbetalingen van de reeds zoo lang geleden wettelijk toegekende te gemoetkoming voor geleden verliezen, ten gevolge der militaire inundatiën, in de jaren 1830—1839.

«Hoogst wenschelijk is het voorzeker, dat dit middel aan de langdurige teleurstellingen een einde zal kunnen maken.

«Wij vernemen dat het gewestelijk bestuur van Noord-Braband de goedkeuring geweigerd heeft aan het plan van de stad, om de belastingen op gemaal, geslagt enz. te verhoogen. (*N.-Br.*)

— *Middelburg*, 3 April: «Laatstleden vrijdag is hier weder eene poging aangewend om zamenscholing te verwekken; er zijn namelijk, in navolging van het gebeurde te Amsterdam, briefjes op de straat gestrooid, waarbij eene zamenkomst op een bepaalden tijd, op de wandelplaats, het Molenwater genaamd, werd aangeduid. Deze poging heeft, even als de vorige, op de goede gezindheid onzer inwoners hoegenaamd geene uitwerking te weeg gebragt, die een oogenblik voor onrust en wanorde deed vreezen. Men hoopt, dat het der justitie gelukken zal op het spoor der bedrijvers te komen, die zulke verfoeijelijke middelen aanwenden om, ware het mogelijk, de openbare orde en veiligheid in gevaar te brengen.»

— De baron *van Scherpenzeel-Heusch* weerspreekt in het *Journal du Limbourg*, dat hij de scheiding van Limburg en Nederland beoogt; maar hij verlangt juiste bepaling van het traktaat van 1839, daar het thans zou kunnen gebeuren, dat het hertogdom afgevaardigden naar den Haag en naar Frankfort zou moeten zenden, iets hetgeen toch wel ongerijmd zou zijn.

— Dezer dagen heeft in deze residentie het licht gezien een geschrift, getiteld: ***Aan wie zal het, door den Koning goedgekeurde, ontwerp van Grondwet worden voorgelegd, aan de Staten-Generaal of aan de stemgeregtigde natie?*** door Mr. Roest van Limburg, voormalig raad van legatie te Weenen.

Na over de jongste verklaring des konings te hebben uitgeweid, stelt de schrijver de vraag:

«Wat derhalve schijnt, uit dien hoofde, dringende noodzakelijkheid? Dringende noodzakelijkheid schijnt, wordt daarop geantwoord, de herstelling des maatschappelijken ligchaams zoo snel mogelijk te bewerkstelligen, de nieuwe orde van zaken, zoo spoedig slechts geschieden kan, te vestigen op breeden en duurzamen grondslag.

«Het door de commissie der vijf heeren te vervaardigen ontwerp van grondwet, thans nagenoeg gereed, zal vermoedelijk nog in den loop dezer week aan den koning aangeboden en aan den raad van state overgelegd worden.

«Goedgekeurd door den koning en den raad van state, wat zal er dan met het ontwerp geschieden?

«Zal men alsdan, in deze buitengewone omstandigheid en bij de onderhavige spanning van gemoederen, in eenen tijd, waarin niemand de gebeurtenissen der volgende maand, der volgende week kan berekenen, zal men in zoodanigen staat van zaken den gewonen, bij de grondwet afgebakenden, weg meenen te moeten volgen, of zal men, de *noodzakelijkheid* eener rassche beslissing erkennende, met terzijdestelling der wettige vormen, het land zelve raadplegen omtrent 's lands toekomstig bestuur?

«Zal men eenige weken laten voorbijgaan, in afwachting dat de staten-generaal, de tweede kamer in dubbelen getale, beraadslagen kunnen over de nieuwe voor te stellen grondwet? zal men zich blootstellen aan eene eventuële verwerping derzelve, door die staten-generaal, *wier radicale wijziging thans noodzakelijk gekeurd wordt*, of zal men de nieuwe Grondwet, met inbegrip der nieuwe kieswet, regtstreeks voorleggen aan de stemgeregtigden des lands?»

Bij de beantwoording dier vragen geeft de schrijver te kennen, dat men niet uit het oog moet verliezen, dat het verkiezingstelsel een hoofdpunt uitmaakt der nieuw in te voeren grondwet. Nu behelst het onderhavig ontwerp *regtstreeksche verkiezingen* voor de vertegenwoordiging des volks. Is het doelmatig de wenschelijkheid daarvan te doen beoordeelen door de uitverkorenen der Provinciale Staten? Kan men op derzelver aanneming rekenen?

Hij herinnert daarbij, dat de groote meerderheid der uitverkorenen van de Staten-Provinciaal zich steeds verklaarde tegen regtstreeksche verkiezingen, evenzeer als tegen eene wezenlijke ministeriële verantwoordelijkheid.

«Daar nu evenwel (gaat de schr. voort) deze twee bestanddeelen van den waren constitutionnelen regeringsvorm tot ons maatschappelijk herstel worden gevorderd, en evenzeer in de bedoelingen liggen van de commissie der vijf heeren als in die van den geachten staatsman, welke aan het roer onzer zaken is getreden, onder beding dat onze toekomstige regeringsvorm zou worden geschoeid op de britsche constitutie, — zoo schijnt het min logisch daaromtrent de gevoelens in te nemen eener kamer, waarvan verreweg de meerderheid, zoo in enkelen als in dubbelen getale, zich steeds afkeerig van zoodanige constitutie heeft verklaard. Het thans bestaande kiesstelsel wil men afschaffen; hieromtrent is men het algemeen eens. En waarom wil men het afschaffen? Omdat het door de overgroote meerderheid der natie wordt veroordeeld. Maar welk wonderlijk denkbeeld is het dan niet, het voortbrengsel van dat veroordeelde kiesstelsel, onze hedendaagsche vertegenwoordigers, in enkelen of dubbelen getale, de mannen die men meerendeels wenscht verwijderd te zien, te raadplegen over ons toekomstig bestuur! Men wil aan onze staten-generaal een zelfmoord vragen, eene heroïsche zelfopoffering; doch indien men zulke heroïsche gevoelens van hen verwacht, waarom schaft men hen dan af?

«Welk eene gelukkige rust en eendragt wij heden ook genieten, met welke waarborgen van derzelver behoud wij ons ook mogen vleijen, aldus besluit het geschrift, men vergete niet in wat hagchelijken toestand Europa verkeert, en hoe spoedig onvoorziene gebeurtenissen eene buitengewone krachtsontwikkeling van ons kunnen vorderen. Zware offers van allerlei aard kunnen er alsdan van ieder onzer worden geëischt. Het is dus van het hoogste, van het dringendste belang, dat althans onze burgerlijke staat van zaken onverwijld gevestigd worde, dat gerustheid en vertrouwen onder ons heerschen, en dat voor iedereen de hooge waarde van het te behoudene een prikkel tot de hoogste inspanning, tot de opregtste eendragt zij.»

Te 's Gravenhage, bij GEBROEDERS BELINFANTE.